

V Pakistanu je umrl na vešalih morilec Hingoro, ki je izvršil v desetih letih okoli 250 umorov

Bil je eden največjih zločincev Azije, kjer so mu pripadniki njegove "bratovščine" nudili zaščito in zavetje pred državnimi oblastmi.

KARACHI, Pakistan. — Dne 28. aprila so tukaj obesili enega največjih zločincev Azije. Obesjen je bil Rahim Hingoro, star 45 let in znan pod vzdevkom "Teror iz Sinda." Obsojen in obesjen je bil zaradi 250 umorov, ki jih je izvršil v razdobju desetih let v Indiji in Pakistanu.

V svoji zločinski karieri je tudi obesil nekoga. 12-letnega dečka, ki je hotel o njem obvestiti varnostne oblasti, za pete, nakar ga je visečega do smrti pretepel. Ob drugi priliki je preizkusil strelno moč svoje nove puške na 22 ljudeh, ki jih je držal kot talce v svojem skrivališču, od katerih jih je devet ubil.

Hingoro je bil telesni stražnik Pir Pigara, voditelja Hurv — (hrabrih). Huri, katerih je bilo pred enim desetletjem 900.000, so bili fanatično vdani Piru, katerega so smatrali za potomca zeta preroka Mohameda.

Pira samega so Angleži, ki so takrat še vladali Indiji, obesili l. 1943. Obsojen in usmrčen je bil zaradi teroriziranja in morjenja po vsej provinci Sind.

Hingoro je bil deležen varstva in zaščite po vsem Pakistanu kakor tudi onstran indijske meje, kjer so ga štiti člani verske sekte Hurv.

Preteklo leto sta se vrnili iz Londona, kjer sta študirala, dva sinova obešenega Pira Starejši teh sinov, ki je zdaj 26 let star, je prevzel očetovo ime ter si je prizadeval reformirati sekte. — Mesto da bi Hingora zagovarjal in štiti, je pomagal policiji pri njegovi izsleditvi in prijemu.

Pred smrtjo je Hingoro prosil za pomiloščenje, katero mu je governor province Sind odklonil. — Ko je stopil pod vešala, si je Hindoro pogladil svoja dva čevlja dolgo črno brado in zaklical: "Slava Pigaru!", nakar je njegovo telo zabingljalo na vrvi.

Razvoj dogodkov v letu dni po Stalinovi smrti

PRVO LETO vladanja Malenkova v Sovjetski zvezi je končano in je bilo leto nemirov, — čistk in neizpolnjenih nad za narode pod rdečo zvezdo Kremļa. Stalinova diktatura je bila zamenjana s "kolektivnim vodstvom." Razen te "spremembe" niso narodi pod komunistično vladno doživeli nikakih sprememb, ki bi jim dajale izglede na boljše bodočnost. To trditve dokazujejo naslednja dejstva v prvem letu vladanja Malenkova:

6. marca 1953: Malenkov postane diktator Sovjetske zveze.

11. junija 1953: Upor čeških delavcev v Plznu.

17. junija 1953: Vstaja delavstva v vzhod. Berlinu in vzhod. Nemčiji proti komunizmu.

10. jul. 1953: Moskva objavi aretacijo poglavarja sovj. tajne policije Berije, ki je pozneje usmrčen.

27. julija: Podpis premirja v Koreji. 23.300 kitajskih in severnokorejskih vojakov v taboriščih Združenih narodov odkloni vrnitev v svoje komunistične države.

8. avgusta 1953: Malenkov je v govoru pred vrhovnim sovjetskim prisiljen priznati težke napake v sovjetskem gospodarstvu.

21. septembra 1953: Velike čistke v komun. partiji v Georgiji in drugih provinciah Sovjetske zveze.

1. januarja 1954: Zapadno-nemško ministrstvo za begunce objavi, da je v letu 1953 pribežalo iz Sovjetije in drugih satelitskih držav v zapadno Nemčijo 339.573 beguncev.

25. januarja 1954: V Berlinu se sestanejo zunanji ministri Z. držav, Anglije, Francije in Sovjetije. Molotov povzroči ne-

uspeh konference.

7. februarja 1954: Časopisje v satelitskih državah poroča o naraščajočem pomanjkanju goriva in hrane, kljub nasprotnim obljubam, ki jih je dal Malenkov v avgustu 1953.

Policija v zagrebškem semenišču

Policija je izpraševala semeniščnike o njihovih zvezah z Djilasom in Dedijerom.

WASHINGTON. — "The Catholic Standard" v Washingtonu je objavil naslednje poročilo iz Londona:

V Zagrebu, ki je glavno mesto pretežno katoliške Hrvatske, so komunisti priredili splošen lov na tajne sovražnike režima.

Poročila povedo, da policija vpada v stanovanja duhovnikov in znanih protikomunističnih hrvatskih katoliških duhovnikov. Zasišujejo študente v katoliškem seminarju poleg nadškofijske palače.

Namen te najnovejše policijske akcije naj bi bil, da bi odkrili in našli vse tiste, ki so sodelovali z mišljenjem Milovana Djilasa, ki je bil nedavno izključen iz vodstva komunistične stranke.

Največjo pozornost je vzbudila policijska preiskava v katoliškem semenišču. Semeniščniki so se prestrašili, ko so jih razvrstili in začeli po vrsti izpraševati glede njihovih zvez z Djilasom in Dedijerom.

Kanadski topovi za Dansko

MONTREAL. — Dne 1. maja je bilo odpremljenih od tukaj sedem topov, ki se premikajo pod svojo lastno motorno pogonsko silo. Topovi so namenjeni Danski kot dar Kanade.

Samomor pismonoše

CLEVELAND. — Wm. J. Hoffman, 57 let star upokojeni pismonoša, stanujoč na Saratoga Ave., se je v kleti svojega doma obesil. Našla ga je njegova žena. Hoffman je bil že dlje časa bolehen.

ŽALOSTNA USODA SLAVNIH HLAČ

MILAN, Italija. — Tekoči teden bodo sežgane v Palači pravosodstva rjavo - zelene hlače, ki jih je imel na sebi Benito Mussolini, ko je bil ujet in ubit pred devetimi leti, nakar so njegovo truplo obesili za pete pred nek javni lokal.

Slavne hlače so bile obsojene v smrt v ognju, ker se ni nihče zglasil, ki bi si lastil do njih lastninsko in zapuščinsko pravico. . .

Minljiva je slava sveta!

Novi grobovi

John Mesojedec

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je včeraj zjutraj umrl v Memorial Hospital v Genuevi, O., John Mesojedec. S svojo rdbino je živel na Trumbull Rd., Trumbull, O. zadnjih šest let ter je delal pri Geneva Metal Wheel Co., pred tem pa je njegova družina živela na 1071 E. 71. St. Bil je star 50 let in rojen v Zdenski vasi pri Dobrem polju, odkoder je prišel sem pred 34 leti. Zapušča ženo Mary, rojeno Klavs, in sina Johna.

V Evropi zapušča brata Antona in Jožeta in tri sestre: Ivanko, Mici in Anico Berlogar ter mnogo sorodnikov. V Minnesoti zapušča strica Johna Perko in teto Josephine Rozinka. Bil je član društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ. Pogreb bo v petek zjutraj ob 8:30 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. in od tam na pokopališče Calvary.

Jezen in nevoljen državni tajnik Dulles se vrnil v Washington

Predvsem se bo "pomenil" s svojimi kritiki, voditelji v senatu, o svoji zunanji politiki.

ŽENEVA. — V ponedeljek zvečer je državni tajnik Dulles, jezen in nevoljen, odpotoval nazaj v Washington, trdno odločen, da bo ob strani predsednika Eisenhowerja izsilil od kongresa svobodne roke v vodstvu zunanje politike. Dulles bo zahteval popolno proučenje, prehtanje in prevrednotenje ameriške politike glede Azije, zlasti glede Kitajske, Indije in Indokina. Te informacije so dali verodostojni viri ameriške delegacije v Ženevi.

Užaljen v globino srca nad napadi preteklega tedna o svojem vodstvu zunanje politike, se je Dulles odločil, da bo v sredo (danes) kot prvo stvar na Kapiteljskem griču izčistil to vprašanje z voditelji v senatu.

Medtem ko bo Dulles delal doma osnove nove zunanje politike, bo "držal trdnjavo" v Ženevi njegov pomočnik in državni podtajnik Walter Bedell Smith, o katerem sodojo, da bo odločnejši in ostrejši napram komunistom na konferenci v Ženevi, kakor je bil Dulles.

Bivša egiptska kraljica se bo spet poročila

KAIRO. — Bivša egiptska kraljica Nariman, razporečena žena bivšega kralja Farouka, se bo zopet poročila, in sicer to pot z dr. Adhamom el-Nakeebom, 27 let starim zdravnikom v Kairu. Bivša kraljica, ki ima z bivšim kraljem enega otroka, je stara dvajset let.

"Indokina ni naša zadeva?"

Razgovor Dullesa in laškega premierja Scelbe v Milanu

Razgovoru, ki je trajal dve uri, je prisostvovala tudi Mrs. Clare Boothe Luce.

MILAN, Italija. — Državni tajnik Dulles je imel v ponedeljek "prisrčen razgovor" z italijanskim premierjem M. Scelbo in z zunanjim ministrom Attilio Piccionijem.

Od tu je odpotoval Dulles naprej proti Washingtonu. Medpotoja se je njegovo letalo ustavilo na Irskem, kjer je vzelo novo gorivo.

V izjavi, ki je bila izdana po dve uri trajajoči seji v neki vili v bližini letališča, je rečeno, da so "ministri razpravljali o vprašanjih skupnih interesov in skupnih smotrov, da se konsolidira mir in varnost sveta z nadaljnim mednarodnim sodelovanjem."

Seja se je vršila na pobudo in željo Italije. Prisostvovala ji je tudi Mrs. Clare Boothe Luce, — ameriška ambasadorica v Italiji.

Italijanski politični krogi so uverjeni, da so se razgovori tikali v glavnem nerešenega tržaškega vprašanja in italijanske odobritve pogodbe Evropske obrambne skupnosti, ki je zdaj pred parlamentom.

Dalje je Scelba verjetno ponovil Dullesu odlok Italije, da bo nasprotovala vsaki transformaciji Balkanskega pakta, v katerem so vključene Jugoslavija, Grčija in Turčija, v vojaško zvezo, dokler ne bodo ustaljeni laško - jugoslov. odnosi, ki so zdaj napeti radi tržaškega spora.

Z avtomobilom v jezero!

CLEVELAND. — Včeraj zjutraj je neki mož, o katerem so pozneje ugotovili, da je bil 30-letni John J. Barron, zadržel svoj avtomobil s pomola na E. 9. cesti v jezero. Barron je živel na E. 110th St., toda se je 15. aprila izselil od tam. Rečeno je, da je ločen od svoje žene, ki ima enega otroka in živi nekeje na Maple Hts. pri svojih starših. Zaposlen je bil pri Blossom Peanut Co.

Priča t e m u nenavadnemu samomoru je bil neki nemški mornar z nemške ladje, ki je kmalu potem odplovila v Nemčijo. Rekel je, da ko se je prijel Barron do konca pomola, je najprej vozilo ustavil, potem pa ga zavozil ritenski, nakar se je z veliko naglico pognal s pomola v jezero.

Za varnost otrok

VEČINA MATER porabi dober del svojega časa v skrbi za varnost in dobrobit svojih otrok. Ta čas, zlasti kar zadeva varnost na cesti, bo najboljše izkoristil, če bodo dajale matere svojim otrokom dober zgled s tem, da se bodo vselej, kadar so na cesti, strogo držale prometnih predpisov. — Ne pozabimo, da še vedno velja pravilo: Besede mičejo, zgledi vlečejo!

Samomor bogatinke

CHICAGO. — Miss Florence Dibell Bartlett, bogatinka in stara 72 let, je skočila skozi okno svojega razkošnega apartmanta v 17 nadstropju na zemljo ter se ubila.

Administracija in njen državni tajnik Dulles sta si sama kriva svojih zadreg, ker se nista ničesar naučila iz dogodkov in okoliščin korejske vojne, ki ni še niti končana, pa že silijo v drugo. — Dogodki izpričujejo, da se je samo Veliki Britaniji zahvaliti, da nismo že v indokitajski vojni.

Povprečni ameriški državljan noče pošiljati svojih sinov umirat v nezdružene džungle za tuje interese. — Nepopolnost te vojne je v Ameriki vsesplošna.

Vojna v Indokini je danes poglavitni predmet zanimanja in skrbi ne samo amer. vlade, temveč vsega ameriškega ljudstva, zakaj ono je tisto, čigar sinovi, bratje in očetje bi se morali zopet boriti po indokitajskih džunglah in močvarah, kakor so se morali po zasneženih gorah Južne in Severne Koreje. — Pred dnevi smo na kratko poročali, da je za las manjkalo, da nismo že z obema nogama zagazili v to vojno, in da se je samo britskemu kabinetu, ki ni soglašal z "združeno akcijo" tam, zahvaliti, da nismo že na poti v Indokino.

V zvezi s to zadevo je objavil tukašnji list "Plain Dealer", ki večinoma odobrava ukrepe in politiko sedanje administracije, članek, o katerem ne more biti dvoma, da se ne bi strinjala z njim ogromna večina ameriškega ljudstva. Ta članek se glasi:

Novica, da je samo za las manjkalo, da se nismo že vmešali v indokitajsko vojno in da nas je v tej nameri zavrnila sama Velika Britanija, bi ne smela presenetiti nikogar, ki je zasledoval razvoj te drame.

Stara formula, da se pripravi javno mnenje za možno vojno, je bila zavržena na nujni seji britanskega kabineta dne 25. aprila v Londonu. — Združene države so že poslale svoje letalonosilke v Tonkinski zaliv, kjer naj bi bile s svojimi letali pripravljene za vse slučaje. Preds. Eisenhower je dejal, da če dovolimo komunizmu zmago v Indokini, bo prišla vsa južnovzhod. Azija pod komunizem. Podpredsednik Nixon pa je dejal, da naj bi se poslalo — če potrebno — ameriško vojaštvo v Indokino, da se prepreči tam oblast komunizma, ako odpovedo vsa druga sredstva.

Vse je bilo že pripravljeno

Mi smo že imeli tam svoje tehnike; oskrbovali smo tam letalsko silo in nekateri ameriški civilni piloti so bili že aktivni v tej vojni. Mi (ljudstvo) pa smo pridrževali sapo in molili, kajti vsi ti znaki so bili nepogrešljivi, kaj še pripravljati.

Toda naš državni tajnik Dulles, ki je oblastno grmel, še preden si je bil gotov, če bodo vsi nam prijateljski narodi stopili na našo stran, se je nenadoma znašel v veliki zadregi in mučni poziciji, ko so Angleži, rekoč, da vojaška važnost trdnjave Dien Bien Phu ni tako velika, kakor se jo prikazuje, in da masivni udarci iz zraka v nobenem slučaju ne bi mogli rešiti trdnjave, — odklonili poziv združene akcije v Indokini, dokler ne bo izvršen v Ženevi poizkus za mirno poravnava zadeve potom pogajanj.

Kaj bi moral Dulles vedeti

Mr. Dulles bi moral vedeti, kakšen bo britski sentiment, — preden je splezal tako daleč ven na vejo. Saj imamo vendar še v svežem spominu nauke, ki nam

jih je dala Koreja! Spominjati bi se moral angleške odklonitve, da bi se nadaljevalo korejsko vojno do zmagovitega konca; — njihove odklonitve uporabe nacionalističnih kitajskih čet za udar na kitajsko celino in neprodušne blokade kitajske obali, ki bi odrezala angleško trgovino s Kitajsko.

In Mr. Dulles bi moral dalje vedeti, da povprečni ameriški državljan nima nobenega navdušenja in volje za nadaljno vojno na Vzhodu, v kateri bi padali njegovi sinovi v zahrbtnih džunglskih borbah. In prav tako bi moral vedeti, da so mnogi Amerikanci mnenja, da kompromis v Indokini še ne pomeni predaje vse južnovzhodne Azije komunistom.

Razlika med Korejo in Indokino

Povprečni ameriški državljan vidi ogromno razliko med Korejo — kjer je bil otipljiv slučaj rdeče agresije — in Indokino, kjer si Francozi prizadevajo, obdržati se na čedalje bolj kopnečem in izmikajočem se kolonialnem imperiju. Povprečni ameriški državljan ne vidi nobene potrebe in vzroka, da bi moral tvegati svoje življenje in se dati ubiti, da pomaga vzdržati v Indokini tudi najmanjši mrvice francoske suverenosti. — Povprečni ameriški državljan uvideva in priznava, da so se časi spremenili in da čimprej se Zpad umakne iz Vzhoda, tem bolj bo zanj in za svetovni mir.

Mi se mnogokrat ne strinjamo z angleško politiko, toda če je bil v tem slučaju angleški "Ne!" tisti, ki je preprečil, da bi odšli naši sinovi borit se in umirat v nepotrebno in brezupno vojno, tedaj moramo reči z največjo hvaležnostjo v srcu: — Bog blagoslovi Anglijo!

Nov jordanski kabinet

AMMAN, JORDAN. — Abu El Huda Tefvio je sestavljal nov jordanski kabinet. Sestavo kabineta mu je naročil kralj Hussein po ostavki kabineta, ki mu je načeloval dr. Fawzi Mulki.

Francoške čete na potu

COLOMBO, Ceylon. — Ponoči prvega maja je pasiralo Colombo tritisoč francoskih vojakov, ki so na potu v Indokino za ojačenje tamošnjih borbenih sil.

Meteor v Utah

LOGAN, Utah. — Tukaj je padel izpod neba ne neki pašnik dokaj velik meteor, ki je naredil 20 čevljev široko in 10 čevljev globoko jamo v zemlji.

Ljudje brez domovine

SYDNEY, Avstralija. — Tukaj je nad 200.000 beguncev iz raznih držav, ki so pod komunizmom, ustanovilo svojo organizacijo za podpiranje pravic ljudi brez domovine.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Prestavljena seja — Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ bo imelo redno sejo zaradi konvencije šele v sredo 19. maja.

Postajališče Express busa na E. 65 St. —

Zaradi protestov tovarov in posameznikov v okolici E. 72 St. je Cleveland Transit Board prestavil postajališče Express busa z E. 65 St., znova na E. 71 St. — Edward in John Kovačič se trudita, da bi dosegla ponovno postajališče tudi na E. 65 St.

RABUKA IN POL!

ST. PETERSBURG, Fla. — Več kupcev je moralo iskati zdravniške pomoči in policija je morala prihiteti delat red v trgovini, kjer so prodajali \$75 vredne stroje za košnja trat — (lawn mowers) po 99 centov in kavo po 29 centov funt.

V trgovino se je kakor bi mignil natrpalo 2000 kupcev. Prodajalci so morali vreči v zrak 44 funtov kave, da so dobili proste roke in da so se mogli rešiti z gneče, v kateri bi bili sicer pohojeni.

NAJNOVEJŠE VESTI

CLEVELAND. — Pri včerajšnjih primarnih volitvah je dobil republikansko nominacijo za zveznega senatorja George H. Bender, ki se bo v jeseni pomeril s sedanjim senatorjem Thomas A. Burkejem, katerega je governor Lausche imenoval na izpraznjeno mesto pokojnega senatorja Tafta. Governor Lausche ni imel nasprotnega kandidata.

WASHINGTON. — Korporal Edward S. Dickenson iz Virginije, ki se je v korejskem vojnem ujetništvu pridružil komunistom ter deloval proti svojim ujetim ameriškim tovarišem, nakar se je skesal vrnil prešel ob zamenjavi ujetnikov nazaj na ameriško stran, je bil včeraj obsojen na deset let ječe.

CLEVELAND. — Danes popoldne ob dveh bo pričelo tuliti 81 siren, ki jih bo slišati po vsem Clevelandu in okolici. To bo ponoven pikus pripravljenosti ljudstva proti morebitnemu zračnemu napadu. Ob 2:15 popoldne bodo sirene zopet trikrat zatulile, vsak pot po eno minuto, kar bo pomenilo, da je ozračje čisto in nevarnost prestana.

HANOI, Indokina. — Vietminhske čete so včeraj v silovitem napadu zavzele neko nadaljno francosko utrjeno postojanko oblegane in napadane trdnjave Dien Bien Phu.

WASHINGTON. — Snoči se je vrnil iz Ženeve državni tajnik Dulles, ki bo poskusil prepričati svoje kritike v senatu, da Združene države ne nameravajo "apizati" komunizma, niti se ne nameravajo brez svojih zaveznikov vreči v indokitajsko vojno.

WASHINGTON. — Delavski department je naznanil, da je bilo tekom prvega četrtletja letošnjega leta izplačanih brezposelnim ljudem v Združenih državah 553 milijonov dolarjev kompenzacije proti brezposelnosti.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno in bolj mrzlo. Ponoči jasno in bolj mrzlo.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-4623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 88 Wed., May 5, 1954

Spremenjeno ozračje

Ameriška javnost je danes na splošno proti komunizmu sovražno razpoložena. To pa ni bilo vedno tako. Šele razočaranja, ki smo jih doživeli po drugi svetovni vojni s Sovjetsko zvezo, komunistično Kitajsko in drugimi komunističnimi deželami, so polagoma spremenila javno mnenje.

O tem vprašanju je napisal nedavno zanimivo pismo uredništvu znanega lista "The New York Times" nekdanji voditelj Komunistične stranke v Združenih državah Earl Browder.

Pismo se nam zdi tako poučno za razumevanje nedavne preteklosti, da navajamo njegove glavne misli in zaključke.

Browder piše, da je slučaj dr. R. Oppenheimerja pokazal, da smatra javnost krivim vsakega, ki je imel v preteklosti kake zveze s komunisti bodisi doma ali zunaj. On sam ne ve o Oppenheimerju nič, toda znane so mu okoliščine, ki so pripeljale tisoče in tisoče podobnih oseb v zvezo s komunisti koncem tridesetih let in v začetku štiridesetih.

Če hočemo razumeti to dobo (1938-1945), moramo poznati ozračje javnega mnenja onih dni, ki je bilo popolnoma drugačno od današnjega, pravi bivši voditelj ameriških komunistov. Tedaj je bilo malo stvari, ki bi mogle dr. Oppenheimerju in njemu sličnim vzbuditi pomisleke glede zvez z komunisti, neoziraje se na njihovo osebno prepričanje. Dejansko je obstajalo v javnem mnenju stremenje za sodelovanjem s komunisti v javnem življenju.

Obstajala je sicer mala skupina ljudi, ki se je odločno borila proti tem stremeljenjem, toda njen položaj je bil klaviren. Ko je na primer najvidnejši izmed njih Martin Dies opozoril v Kongresu na "podtalne zveze" filmske igralk Shirley Temple, se mu je vse samo smejalo.

V onih dneh so imeli komunisti mogočen vpliv na delavsko gibanje. Povabljeni so bili v American Federation of Labor in kasneje v Congress of Industrial Organizations. V času volitev so se za njihovo podporo potegovali kandidati obeh strank. Komunisti so igrali važno vlogo v "Zvezi ameriških pisateljev" neopoprano. Komunisti so bili prošenji za predavatelje na univerzah in to ne kljub temu, da so bili komunisti, ampak prav zato, ker so bili komunisti. Browder sam je bil dvakrat povabljen kot predavatelj-gost na Institute of Public Affairs na University of Virginia; predaval je pa tudi na najmanj trideset drugih univerzah.

V "Ameriški ligi za mir in demokracijo," ki je govorila v imenu okoli pet milijonov organiziranih ljudi, največ cerkvenih in delavskih, vključno duhovnike, vladne uradnike, cerkvene voditelje, znanstvenike, zdravnike, odvetnike in sodnike, je bilo sodelovanje s komunisti splošno.

Browder piše dalje, da so njegove govore ponatiskovali v obvezno čtivo na kolegijih tečajih za javna vprašanja.

Kako naj bi se v takem razpoloženju javnega mnenja študent, kot je bil Oppenheimer, držal proč od komunistov, se sprašuje Browder.

V političnem delu, pravi bivši vodja ameriških komunistov, je partija podprla z vso svojo močjo pokojnega predsednika F. D. Roosevelta in demokrate, to bolj zaradi zgodovinskih razlogov kot zaradi skupnosti neposrednih ciljev. Bile pa so seveda tudi izjeme.

Če bo Oppenheimerjev slučaj služil kot primer, da oni, ki so imeli v letih od 1945 kake zveze s komunisti, niso primerni za javno službo, bo to po Browderjevem mnenju stvari svobodnega sveta več škodovalo kot komunistom.

Gospodarska depresija v tridesetih letih je v marsikaterem mladem človeku vzbudila dvome v stari gospodarski in družabni red. Oči teh so se ozirale v Sovjetsko zvezo, katere propagandisti so spretno varali svet, da vlada tam pravi raj, da tam ni brezposelnosti in stiske. Marsikdo je tej propagandi nasedel. Javnost, ki se za vse novo rada navduši, je vneto sledila komunistični propagandi.

Biti levičar in zabavljati čez gnili kapitalistični svet je bila v onih dneh moda. Bodočnost je imela pripasti komunizmu, družabnemu in gospodarskemu redu prihodnosti.

Splošno ameriško javno mnenje je spoznalo svojo zmoto, med našimi rojaki pa je še vedno nekaj takih, ki prodajajo to staro blago kot nekaj novega.

Pred več meseci je urednik nekega uglednega lista predlagal, da bi bilo treba v pogledu sodelovanja s komunizmom in s komunisti v preteklosti, proglasiti neke vrste amnestije. To se pravi, da se onim, ki so, recimo do 1. 1948 spregledali svojo zmoto, ta oprostijo in pozabi. Misel morda ni slaba, saj je končno vsakdo kdaj napravil kako napako. Treba pa je biti kljub vsemu previden, če morda "spoznanje zmot" ni samo navidezno.

Tako "pozabljenje" starih zmot bi prenekatere nekdanje sopotnike pomirilo in vstvarilo morda tudi na splošno mirnejše ozračje v protikomunistični borbi.

Preiskava preteklosti je na mestu, če je nujno povezana s sedanjo potrebo, drugače je pa za nas vse najboljše, da se brigamo v prvi vrsti za sedanost in prihodnost.

Dolg je bil presledek med mojim predzadnjim in današnjim dopisom. Morda kdo misli, da sem med tem položil svoje stare kosti k večnemu počitku. To se ravno ni zgodilo. Položil pa sem jih za dalj časa na bolniško posteljo. Prepričan sem, da mi radi tega nihče ne bo štel mojega molka v zlo.

Pa s šalo na stran! Za njo ni ne časa, ne prostora, kajti današnji članek moram posvetiti stvari, ki se mi vsiljuje sama po sebi in o kateri pričakuje fara sv. Križa, da bom pisal. To je o letošnji Veliki noči v naši fari.

Lani smo mislili, da smo z Veliko nočjo dosegli višek. Med nami je takrat misijonaril škof dr. Gregorij Rožman, kateri je tudi vodil procesijo "Vstajenja" na Veliko soboto. Pa se je izkazalo, da je bila lanska Velika noč le senca letošnje. Letošnja je pokazala, kako močno se je v naši fari uveljavila nova — ameriška smer.

Mislil, da ne izdam kakih skrivnosti, če povem izjavo našega g. župnika dr. Farkaša. On se je vstrajno baval z mislijo, da bo do skrajnosti izkoristil novi begunski zakon in spravil v farno še nadaljnjih tri do štiriisto priseljenih oseb iz naše stare domovine. Toda naraščajoča brezposelnost v našem mestu in neizproсна strogost novega zakona, sta njegovo prizadevanje v temelju onemogočila. Zato se je naš g. župnik končno odločil za novo formulo. "Če ne moremo dobiti novih slovenskih faranov, bomo pa dobili nove Amerikance. Fara ne sme pojemati, ampak mora rasti."

Ta rast v novo smer se je pričela čisto neopazeno. Šele Velika noč nam jo je pokazala v polni moči. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba pri vseh pobožnostih rekordna, čeprav je bilo teh dvakrat toliko kot v prejšnjih letih. Posebnost je bila opoldanska sveta maša, ki se je brala v naši cerkvi skozi ves postni čas. To novost je kot prva upeljala stolnica. Takoj za njo je tozadevno dovoljenje dobila naša cerkev. Udeležba pri teh opoldanskih svetih mašah je bila velika. Nešteto delavcev in delav iz sosednjih tovarn je izkoristilo svoj opoldanski odmor in prihitelo v našo cerkev k sv. maši. Za nje je bila na Veliki četrtki opoldan posebna adoracija, katero je vodil jezuitski pater Joseph Manning. Pobožnost na Veliki petek je vodil karmeličan Rev. John Prah.

Druga posebnost našega Velikega tedna je bil mednarodni značaj cerkvenih pobožnosti. Izpostavljeno Najsvetejše so častili v svojem jeziku poleg Slovencev tudi Amerikanci, Hrvatje, Madjari, Slovaki. Italijani so imeli celo posebno pobožnost na Vel. četrtki. Vodil jo je Rev. Alojzij Tomc. Sv. Križ je postal skoro kar čez noč romarska cerkev. To se je posebno pokazalo pri prejetanju sv. zakramentov.

Izredno lepa je bila procesija na Veliko soboto zvečer. Vodil jo je Rev. Bernard Ambrožič ob asistenci Rev. J. Praha in Rev. A. Tomca. Čeprav je bilo kot iz škafa, je bila udeležba toliko, da je bil zaseden vsak pedenji prostor v cerkvi.

Na kraju svojega pisanja se želim zahvaliti vsem, ki so me za časa moje bolezn obiskali v bolnišnici ali doma, me obdarili ali poslali pozdrave z željami po skorajšnjem okrevanju. Naj Bog vsem stotero povrne!

V zadnjem času so morali iskati zdravja v bolnišnici Rednak Jože, predsednik Društva sv. Cirila in Metoda, Primožič Franc, Grasic Ignac in gđ. Margareth Divjak. Vsem želimo skorajšnje

ga zdravja!
Pozdrav vsem bralcem AD širrom sveta!

Anton Lagoja.

Čestitke Mr. Ant. Grdini

Cleveland, O. — Te dni je obhajal član Slovenske moške zveze dobro poznani slovenski pionir v Clevelandu Mr. Anton Grdina St. svoj 80-letni rojstni dan ter 55-letnico zakonskega življenja. Slovenska moška zveza mu iskreno čestita k temu redkemu jubileju, kakor tudi njegovi spoštovani soprogi Antoniji Grdina ter jima kliče: Še na mnoga leta! Bog Vaju živi!

Matt F. Intihar, gl. predsednik, Joseph Grdina, gl. tajnik.

Načrti Glasbene Matice

Cleveland, O. — Glasbena Matica ima v načrtu sledeče prireditve v letošnjem in prihodnem letu: opera "Mignon" nedelja 7. novembra 1954, opera "Figarova svatba" nedelja 6. februarja 1955, koncert nedelja 17. aprila 1955 in zopet operna predstava na nedeljo 6. novembra 1955.

Prosimo cenjena društva, da bi blagovolila gornje datume upoštevati.

Odbor Glasbene Matice.

"Adria" priredi koncert

Cleveland, O. — V nedeljo, 9. maja, bomo istočasno s pomladanskim koncertom slavili materinski dan. Vrsti izbranih pesmi bo sledila "Slovenska svatba" s sledečimi solisti: Anton Mihelič, Olga Klančar, France Korošin, Ana Perenčević, Alice Somrak.

Predstava, ki se bo pričela ob 4. uri popoldne pod vodstvom gospoda Antona Šubla, se bo vršila v AJC na Reher Ave.

Gospod Janez Grabner in njegov orkester bo poskrbel za poskočno glasbo, ob kateri se bo z veseljem plesalo.

Mary Pečjak.

Naravnost povedano

Cleveland, O. — Minuli koncert Glasbene Matice me je kakor vedno zelo navdušil. Kar je res je pa res, ampak tega pevskega zbora pa pri nas res noben drug zbor ne prekosi! Koncert je bil krasno izvajan, spored imeniten. Jaz sem ga užival od prve do zadnje note, od lepe Foersterjeve Ave Marije in Sattnerjeve močne Jefftejeve pri-sege do Slanice, Ljubce moje in drugih priljubljenih, večnostnih slovenskih narodnih pesmi, ki še posebno sežejo v srce in dušo Slovence, ki si je našel drug domovino daleč od rodnih dolin, gor in planin. Mešan zbor, ženski zbor, moški zbor, kvartet in solisti so bili vsi izvrstni in kdor jih je slišal, jih ne bo zlepa pozabil. Dirigent Tone Šubelj toliko da se ni prelemil na podiju — nekajkrat sem se zbal, da nam bo ušel pod strop! — ampak njegov trud in znoj sta rodila prelep sad. Poslušalci so bili tako navdušeni, da je bil sosed Miha v skrbah, da ne bi vihar aplavza odnesel strehe Narodnega doma pod oblake! Je bilo res lepo.

Cvetko Kristan, ki sem ga, mimogrede omenjeno, osebno spoznal l. 1931, ko sem se več mesecev mudil v Ljubljani na obisku — je objavil v mariborski reviji Nova obzorja zgodovinski spis o Cankarjevem glasniku. Članek je stvaren in z nekaterimi izjemami kar točen. Toda Cv. Kristanu kazno ni zna-

na marsikatera podrobnost, ki bi vrgla močnejšo luč na nekatere osebnosti, ki so imele glavno vlogo pri tej reviji. Cv. Kristan n. pr. pravi, da je Etbin Kristan odstopil kot urednik "zaradi političnega dela" (pri Sansu). To ni točno. Glavni vzrok je bila osebna zamera — možu se je hudo pobesil nos, ker je Cankarjeva ustanova nastavila v Clevelandu pomožnega urednika, kateremu je naložila odgovornost za redno izhajanje revije. E. Kristan je bil namreč tiste čase revijo tako zane-maril, da je bila naša javnost pod vtisom, da je že izdihnila. Kriva je bila deloma bolezen, toda možu se ni zdelo vredno odgovoriti na pisma in telegramne odbora, ki bi bil rad vedel, zakaj ni glasu od njega ne gradiva za Glasnik. Čim pa je bil imenovan pomožni urednik, je Etbin K. odstopil. V pismu pomožnemu uredniku Ivanu Jon-tezu je vtrgal, da bi dvoje urednikov pri reviji povzročalo zmedo! Odbor ustanove ga je pozneje pregovoril, da je po i-menu še ostal urednik do banke-ta, s katerim so nameravali pro-slaviti 75-letnico njegovega rojstva. Prispeval je samo še ne-kaj uvodnikov, ni pa več hotel nadaljeovati povesti Julkina zmo-ta, ki je zaradi tega — na žalost, kajti mene je zanimala — os-tala nedokončana. Po banketu (aprila 1942) pa je prenehal bi-ti urednik tudi po imenu.

Cankarjev Glasnik je nena-doma prenehal sredi šestega let-nika. Cv. K. meni, da so bile krive finančne razmere in ure-jenost. To je razumljivo. Tisti, ki so pozneje pisali o ustanovi in reviji (n. pr. Louis Kaferle) so previdno zamolčali pravi vzrok. Ta je bil — osebna mrž-nja dveh odbornikov ustanove — Milana Medveška in Louisa Ka-ferla — do Kristanovega nasled-nika v uredništvu, ker jima je bil obležal v želodcu, ker jima je nekajkrat povedal nepocuk-rano mnenje o njihovi jezikovnih in književnih zmoglostih ter s tem smrtno ranil njuno samo-ljubnost. Ker se ga drugačen ni-sta vedela odkrhati, sta skleni-la uničiti revijo! Pri tem sta se poslužila tudi osebnega natol-cevanja proti njemu, zaradi česar ju je na pogrebni seji usta-nove ostro ukoril John Pollock, današnji predsednik Sansa. Po-magal jima je pri tem "sunku v hrbet", s katerim je bil Glasnik zaklan, tajnik ustanove in uprav-nik revije Ludvik Medvešek. — Njihova večina je bila sicer pič-la — dva ali trije glasovi — am-pak bila je večina in ko je bila seja končana, je bil Cankarjev Glasnik obsojen na smrt.

Se eno opombo imam k Cv. Kristanovemu članku. Mož je našel osebnost "glavnih so-radnikov pri C. G." nevestevi starokrajske sotrudnike kot Iv. Vuka, dr. Antona Debeljaka in Angela Cerkenika. Izmed teh je večina prispevala v vseh šestih letih obstoja revije komaj po en prispevek (Jože Šircel, Anton Garden, Mary Jugg in dr.), drugi pa dva ali tri; neka-teri pa še tega niso sami prispe-vali, kakor na primer pokojni Louis Adamič, čigar cirkular o njegovi knjigi "Two-Way Pas-sage" je tedanji urednik I. J. na svojo pest prevedel in objavil — brez Adamičeve vednosti — v reklamne svrhe. Kljub temu ga Cv. K. prišteva med glavne so-trudnike!

Pri nas v Ameriki imenuje-mo glavne sotrudnike ljudi, ki redno največ prispevajo v neki list. Kolikor vem, je nekoč tu-di v starem kraju veljalo to pravilo. Ali so izza "osvobodit-ve" tudi to pravilo postavili na glavo? Ali pa je bil tov. Cv. K. samo površen pri prebiranju kazal posameznih letnikov? Bi-lo kakor že koli, takšna površ-nost škoduje zgodovinskimi spi-som, ker omaja njihovo zanes-ljivost.

"Slovenska pisarna" v Cleve-

"Kdo je kriv?"

Tržaški slovenski tednik "Demokracija" piše: "Menda je že skoro dve leti, odkar smo prvič zapisali, da ni prišlo do povratka Italije v Trst ne morda zaradi tega, ker bi se sedanjim jugoslovanskim oblastnikom smililo 50,000 tržaških Slovencev, ki bi znova prišli pod tuj jarem. Ne, pač pa zato, ker si trikrat večja, toda vsaj v določeni meri od volje ljudstva odvisna italijanska vlada ne more privoščiti, da bi se odredla mnogo manjšemu številu Italijanov, ki žive v obalnem pasu cone B, od katerega se Jugoslavija ne mara ločiti. . . ta ugotovitev zares drži!"

Slovensko zemljo razlašča

Zavezniška vojaška uprava je nedavno proglasila ustanovitev "Industrijskega pristanišča Žav-lje." S tem je v nevarnosti okoli 500 hektarov najrodovitnejše slovenske zemlje na Svob. tržaškem ozemlju. Če bodo načrt izvedli, bodo na tem kraju postavi-li razne tovarne in druga pod-jetja. Slovenci se sprašujejo,

landu je izdala zbirko povesi priljubljenega pisatelja Karla Mauserja, ki je eden naših najboljših kmečkih pripovednikov, "Pšenični klas". Pisatelj sam pravi v uvodu:

"S temi preprostimi zgodbami sem se spomnil svojih starih znancev, ki so živeli in še živijo pod varstvom Taborske Matere božje, posejani okrog griča, na katerem so se menda nekoč za okopi otepali Turka.

Ljubil sem Podbrezje, s srcem sem bil privezan na tiste robate gruntarje in baltarje in še danes se mi zdi, da sem tam naj-bolj doma. Črepinjek poznam, kjer sem ciklame nabiral in kjer je ubogi Pečnik pasel svo-je koze.

Ožbovc, Obram, Hajman, Po-glajen, Dobravec, Mrkun — to so moji ljudje. Nič ni velikega v njih, preprosti so kakor njihove njive, mirni kakor ozare tam nad Črepinjekom. Pa ven-dar so imeli bogato življenje v sebi, ljubili so tisto svojo zemljo, o njej so govorili ob delav-nikih in nedeljah in kadar se spomnim nanje, mi je dobro."

Te uvodne besede jasno pove-do, da je pisatelj pisal svoje zgodbe z ljubeznijo in razume-vanjem. In kadar vodi pero lju-bezen, tedaj morajo biti zgodbe dobre! Pri Karlu Mauserju ve-lja to še posebno, kadar opisuje svoje ljube slovenske kmete.

Knjigo je opremil z ljubkimi risbami kipar France Gorše. Je prav lična in tisk je lep in lah-ko čitljiv. Sicer ni debela, toda dobra literatura se ne prodaja na vago in če želite slišati moje mnenje, Vam zaupam, da je knjiga "Pšenični klas" več kot vredna enega dolarja. Naroči-te ali dobite jo v Slovenski pi-sarni, 8116 Glass Ave., Cleve-land 3, Ohio.

Peter Kopriva.

Vse za ljubezen

Milanska policija je postala pozorna na dekle, ki je sedelo v kolodvorski čakalnici tri dni in tri noči. Pozanimali so se, ali se namerava na postaji naseliti, pa je odgovorila, da čaka ženi-na. Pisal ji je, da se bo pripel-jal z vlakom in da se bosta po-tem poročila, pozabil pa je pri-pisati dan svojega prihoda. Za-to ga je čakala tri dni. Četrto jutro pa se je le pripeljal.

— Odrasel slon poje vsak dan okoli 800 funtov zelene krme.

čemu jim je treba ta prostor, ko je vendar drugod dovolj poslo-pij in tovaren, le da stojte.

Letalska zveza Trst-Turin

Z 22. aprilom so vzpostavili letalsko zvezo Trsta s Turinom in Rimom preko Benetk. Potni-ki se odpeljejo iz Trsta z avtobu-som do goriškega letališča, nato pa odlete v Benetke.

Samo v odločnosti in načelni jasnosti je rešitev

"Skupina zavednih fantov" po-ziiva v Katoliškem glasu" 29. aprila goriške Slovence, naj po-žive svojo politično organizaci-jo in nastopijo odločno tako pro-ti titovski kot tudi proti komin-formistični propagandi. Pravijo, da je treba, da ljudstvo spozna: da komunisti ne morejo našemu ljudstvu ohraniti narodnosti, da komunisti ne morejo našemu ljudstvu ustvariti blagostanja in da so komunisti grobokopi naše vere in morale!

Na mrtvi točki

"Katoliški glas" se pritožuje na Zavezniško vojaško upravo, ki je odgovorna vrhovna oblast na Svob. tržaškem področju, da še danes v desetem letu obstoja slovenskega šolstva na Tržaškem ni urejeno vprašanje na-mestitve slovenskih šolnikov. Namesto da bi profesorje in učitelje slovenskih šol nastavili za stalno, ki je to običaj na ita-lijanskih tržaških šolah, morajo ti vsako leto znova vlagati pro-snje za zaposlitev. S tem ima vse slovensko šolstvo značaj začasnosti, čeprav mu mirovna po-godba priznava iste pravice kot italijanskemu. — Slovenci na Tržaškem so še vedno zapostav-ljeni, so še vedno državljani druge ali celo tretje vrste. Za ta položaj naših tamkajšnjih ro-jakov so v prvi vrsti odgovorni Angleži in Amerikanci, ki sestav-ljajo Zavezniško vojaško upra-vo! Čudni demokrati, ki enemu priznavajo vse, drugemu nič!

Vse katoliško jim je trn v peti

Titovski goriški list "Soča" je v eni izmed zadnjih števil grdo napadel Mohorjevo družbo v Celovcu čes, "da predstavlja pravi zgodovinski anahronizem in ne vrši več tistega napredne-ga poslanstva, ki bi moralo biti naloga umetnosti." V redkih iz-dajah te založbe najdemo le še mračno neumetniško "literaturo srednjeveških mistikov z izrazi-to nazadnjaškim nagnenjem," pravi "Soča." Še hujiša pa je "Primorski dnevnik." Ta se ob vsaki priložnosti zaganja v kato-liško vero in Cerkev in tako ved-no znova dokazuje brezbožnost in razkriva protiversko gonjo svojih titovskih gospodarjev.

Drobne vesti

Slikar Lojze Spacal razstavlja v umetniški galeriji "Casano-va" svoje nove slike, kipe in le-soreze. — V Trst je prišel novi italijanski politični svetovalec pri Zavez. vojaški upravi mar-kiz Fracassi. Na to mesto je bil imenovan, ko je De Castro v znak protesta odstopil. — S Tržaškega je odšlo v Avstralijo 750 Slovencev in Italijanov, ki niso mogli doma dobiti dela. — Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta protestirali pri-gen. Wintertonu zaradi razlašča-nja zemlje v korist "industrijskega pristanišča." — Tržaški otroci bodo odšli na počitnice v Avstrijo, avstrijski pa na Tržaško. Kolonija za avstrijske otro-ke bo zgrajena v slovenski obči-ni Devin-Nabrežina. — V Kon-tovetu su na Veliko noč tržaški študentje pod vodstvom prof. Peterlina igrali Linhartovo "Ma-tiček se ženi."

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

II. Doba državnega absolutizma in centralizacije

Od Ferdinanda II. do Leopolda II. (1619-1792)

7. Solstvo pred Marijo Terezijo. Ustanovitev ljudske šole

Večkrat se omenjajo v Ljubljani tudi učitelji jezikov, ki so zbirali okoli sebe ukažljive učence na škodo rednih domačih učiteljev. Tako je l. 1636. neki Primož Felician Honig, ki se je ponašal, da zna pet jezikov, prosil magistrat, da bi smel otvoriti šolo. Dobil je dovoljenje s pridržkom, če bo tudi škof z njim zadovoljen. — V teh "nemških šolah" se je poučevalo čitanje, pisanje, računanje in katekizem. Učni načrt za šenklaško šolo iz l. 1679. nam priča, da je tudi slovenščina imela svoje skromno mesto.

Popoldne po večernicah je moral namreč šenklaški učitelj narekovati otrokom kratke, razumljive stavke v "ljudskem" t.j. slovenskem jeziku (in vulgi sermone), da so se učili po narekovanju pisati. Seveda so morale biti vaje tudi v slovenskem čitanju, ker so se šolarji učili v prvih letih katekizma v tem jeziku. — Za dekliški pokl je bila izprva ustanovljena šola na Starem trgu, ki jo vodila učiteljica, pozneje so deklice z dečki vred hodile v špitalsko in šenklaško šolo. Ko so prišle l. 1703. uršulinke v Ljubljano, so otvorile natranjo in vnanjo dekliško šolo, ki sta se kmalu razširili v tri razrede. Poleg veronauka, čitanja, pisanja in računstva so se tu učile deklice tudi raznih ročnih del.

Živen Ljubljane nahajamo šole po nekaterih mestih in večjih krajih, kjer je vnema kakega župnika poskrbela za šolski pouk.

V Kranju je bil začetkom 17. stoletja Jurij Krt pevovodja in učitelj na župni šoli. Ob nedeljah popoldne je vodil šolsko mladino v župno cerkev, da jo je duhovnik izpraševal iz krščanskega nauka. Krt je opravljal svojo službo nad trideset let. L. 1759. sta bila v Kranju dva učitelja, izmed katerih se je drugi imenoval podučitelj (Unterschulmeister). V škofji Loki se šola in učitelj večkrat imenujeta, dasiravno se nam ni ohranilo nobeno ime. Učitelj je dobival svojo plačo deloma od graščine v žitu, deloma od raznih bratovščin v denarju. Tudi je spoznati iz starih listin, da sta bila orgljarje in učitelj včasih različni osebi. — Kamnik je imel svojo šolo že iz 13. stoletja. Okoli l. 1690. je bil ond učitelj in organist Matija Oražen.

Prosil je za enako službo pri ljubljanski stolnici in se pri tem skliceval, da je v petju, glasbi dobro izurjen in obljubljal, da hoče tudi druge šolske predmete marljivo poučevati. Zelo je povzdignil kamniško šolo župnik Maksimilijan Leopold baron Rasp, ki je ond pastiral od l. 1699. Kupil je neko zasebno hišo in jo priredil za šolo. Poleg organista je poučeval tudi sam s svojimi duhovnimi pomočniki, katerih je bilo 6-8. V šoli so se učili dečki in deklice ne le čitati, računati in peti, temveč tudi umnega gospodarstva. Bolj nadarjene učence so poučevali v latinščini in glasbi, ter jih pošiljali v daljnje študije v Ljubljano na jezuitski kolegij.

Mnogo Raspovih učencev je bilo duhovnikov in redovnikov, drugi so postali orgljarji in učitelji pri župnih cerkvah in so kot taki poučevali mladino na svojem domu. Rasp si je

pridobil za Kamnik mnogo zaslug. Staro župno cerkev je popolnoma prenovil. L. 1724. je sezidal nad mestom kapelico sv. Križa s postajami križevega pota in priredil naslednje leto pri sv. Jožefu na Zalah prvi ljudski misijon. Umrl je l. 1762. v sluhu svetosti.

Iz Raspove šole je izšel tudi vneti pospeševatelj ljudske omike, Frančišek Paglovec, župnik v Spodnjem Tuhinju (1705 do 1759) in slovenski pisatelj. V svojem župnišču je priredil šolo, kjer je poučeval s svojim kapelanom. Da so mogli tudi iz oddaljenih krajev učenci obiskovati njegovo učilnico, je sprejel po šest dečkov k sebi na stanovanje, nekaj jih je imel kapelan, drugi so stanovali po zasebnih hišah. Paglovec je pošiljal starejše svoje gojence tudi po vaseh, da so učili druge čitati in pisati. Vzgojil je več takih potovalnih učiteljev, ki so se razkropili daleč na okoli; nekateri so šli tudi v Savinjsko dolino na Stajerskem. Zadnji njegov učenec je bil zasebni učitelj Povh, ki je umrl l. 1820. v visoki starosti. — Mnogo zaslug si je Paglovec pridobil tudi s tem, da je v Tuhinju in v Nevljah ustanovil kapelanijo, v Špitaliču pa vikarijat.

Umrl je l. 1759., ko je že več kot pol stoletja deloval med župljani v Tuhinju. — Tretji v vrsti znamenitih ljudskih prosvetiteljev v kamniškem okraju je bil Peter Pavel Glavar. Onem smo že poročali, da je okoli l. 1750. v Komendi sezidal lepo prostorno šolo in pozval iz Kamnika za učitelja znanega glasbenika Jakoba Zupana. Šolo in učitelja je vzdrževal na svoje stroške. Dečki so tu dobro preskrbljeni s stanovanjem, hrano in obleko.

Ni dvoma, da so vsi trije omenjeni možje v kamniškem okraju zelo budili zanimanje za slovensko čitanje. O Pagloveci šoli si ne moremo drugače misliti, kakor da je bila popolnoma slovenska. Enako je Paglovec budil veselje za slovenski jezik tudi s svojimi spisi. Ko je izdal kratke katekizem pod naslovom "Suesti Tovarsh" in pozneje "Tomasa Kemensarja bukve", je pridelal tudi navodilo za slovensko črkovanje in zlogovanje pod naslovom: "Tabla teh pushtabou inu visha se navuzhiti Crainsku ali Slovensku brati". Ako čujemo, da so okoli l. 1820. po Gorenjskem na kmetih čitali slovenske knjige, ne da bi otroke pošiljali v šolo, moramo isto trditi tudi za 17. in 18. stoletje. Za čitanko jim je služila "Pratika", "Kempensar" ali kaka druga nabožna knjiga. Zato so še do najnovjšega časa imeli v kamniški okolici po mnogih hišah stare slovenske knjige starejših pisateljev 17. in 18. veka. Dasiravno je imela slovenščina v tedanjih šolah odmerjen le skromen prostor, se je vendar zanimanje za slovenski jezik podedovalo od roda do roda.

(Dalje prihodnjič.)

Razstava Marijinih svetinj

V umetniškem muzeju na Dunaju so ob priliki marijanskega leta odprli posebno razstavo Marijinih svetinj in novcev z Marijino podobo, ki so bili kovani v zadnjih 10 stoletjih.

Objavljamo nadaljne prispevke prejele do pretekle srede: Kanadski odsek v Toronto nam je poslal sledeče prispevke: \$64.00 montrealški Slovenci po neimenovanem,

\$11: Mary Kočevar, Cranbrook,

\$2: neimenovani in Jože Gorjup, oba iz Toronto.

Sedež v Clevelandu je prejel sledeče prispevke:

\$10 Rev. Ludvik Ceglar, Majpo, Chile; Rev. Karel Ceglar, LA; Janez Grum, Wis.;

\$5: Dr. Sv. Jožefa št. 253 K. S. K. J., Calif.; Društvo Sv. Helene št. 193 KSKJ; Stipan Marolt, Cleveland; Frances Popko, Chicago; Mrs. Ursula Strubel, Mich.; Jannie Schier, Florida; Mrs. Helena Rozman, Pa.;

\$3: Martin Novlen, Colo.; Mr. in Mrs. Frank Benesovsky, Cleveland

\$2: Stefan Zorc, Colo.; neimenovani, Cleveland; dr. Joseph Gole, Wis.; družina Joe Matoh, Wis.; Jakob Tursich, Ill.;

\$1: Mrs. Katerina Turk, Euclid; Celestina Kavcic; Frank Vilar, neimenovani, vsi iz Clevelanda; neimenovani, Ill.

Vsem darovalcem se za njihove prispevke iskreno zahvaljuje.

Goriški odbor nam sporoča, da bodo začeli v kratkem s popravili prve nižje stavbe Katoliškega doma, ki bo razširjena in zvišana in tako preurejena v veliko dvorano, v kateri bo prostora za 600 ljudi. V ta namen organizirajo veliko loterijo, za katero so že dobili dovoljenje od italijanske vlade. Prepričani so, da bo čisti dobiček žrebanja kril vse izdatke, ki bodo v zvezi z

preureditvijo dvorane. Tako bodo po dolгих letih katoliški Slovenci v Gorici spet imeli primeren dvorano, skupno s Katoliškim domom. Pri vseh teh prizadevanjih jim želimo čimvečjega uspeha.

Denarne prispevke pošiljajte na naslov: Sklad za Slov. kat. dom v Gorici

7505 Myron Ave., Cleveland 3, O.

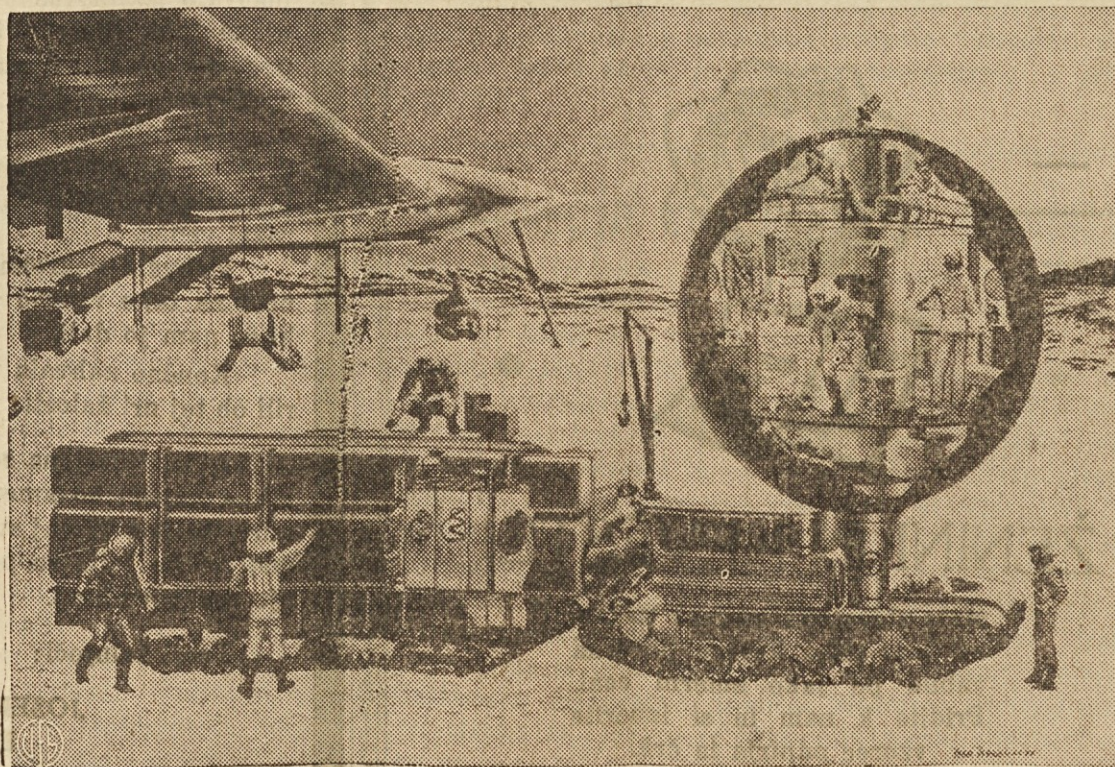

"Triner" praznuje 75 let obstoja

Chicago, Ill. — Joseph Triner, predsednik "Joseph Triner Corporation," je naznanil, da praznuje ta odlična družba 75-letnico svojega obstoja. Od l. 1887 pa do danes je Trinerjeva družina prinesla Trinerjevo grenkino — svetovnoznano železno zdravilo — v tisoče domov. To zdravilo je edino, ki je dobilo na raznih svetovnih razstavah sedem zlatih medalij. Joseph Trinerjev sin Joseph Jr. je vodja te odlične stare družbe. Precej nenavadno je v Združenih državah, da bi bilo eno pod-

PRIJAZNA OBISKOVALKA — Mrs. Clare Boothe Luce, poslanka Združenih držav v Rimu, je nedavno obiskala gen. Alfreda Gruentherja v glavnem stani NATO vojaških sil v Evropi v Rocquencourt v Franciji. Ob tej priložnosti je bila posneta ta fotografija.

NA MARS? — Dr. Werner von Braun, eden izmed najbolj znanih strokovnjakov za vodilne rakete, pravi, da bo na to treba čakati vsaj še sto let in da bi taka pot trajala dve in pol leti. Slika nam kaže opremo, ki naj bi potnikom omogočila na Marsu življenje onega pol leta, ko bi morali čakati, da bi prišel planet v tako lego, da bi bil povratek na Zemljo mogoč.

ORJAKI MED ŽIVALMI

Za nekatere živali je znano, da so pravi orjaki glede na svojo velikost in videz, ki ga dajejo. Človek je v primerjavi z njimi kaj šibko bitje. Nekaj primerov nam to najbolje dokazuje:

Neki indijski slon, ki je najmočnejša suhozemska žival, je nekoč sam vlekel tovor debelih drevesnih debel, težak štiri tone. Poudarim, težak štiri tone. Poudariti je treba, da ta debela niso bila natovorjena na vozilo, mpak jih je slon vlekel kar po zemlji! Slonov rilec s svojimi 40,000 mišicami je prav gotovo najmočnejši ud, kar jih je v naravi. Slon lahko z njim brez posebnega napora dvigne breme, težko eno tono ali vrže odraslega človeka skoraj 40 metrov daleč!

Za udarec levje šape pravijo, da je najsilnejši udarec, kar jih je; neka angleška mula pa je nekoga tako močno brcnila z zadnjimi nogami, da mu je odtrgala nogo v kolku. Neki podivjani bivoli je nataknil na roge konja in jezdecu ter ju v polnem diru nosil kakih sto metrov daleč; zaustavila ga je še le ograja iz bodeče žice.

O gorilah in njihovi moči ter besnosti pri napadu pripoveduje marsikaj. Večina teh zgodb je izmišljena, saj so gorile razmeroma miroljubne živali in napadejo človeka le, kadar so ogrožene. Gorile niso kdo ve kako velike, saj so visoke kot povprečen človek. Njihova moč pa je v resnici silna. Du Berry, pisec knjige "Živel sem med gorilami" piše, kako je na lastne oči videl, ko je neka mlada gorila odlomila deblo, debelo do brega četrta metra, pri čemer se je samo malo naslonila nanj, in ga zlahka zavrhnila nad glavo.

Pravi rekordirji med živalmi glede moči pa, žive v morju. Moč kita, ki je največja žival, kar jih je kdaj živel na zemlji, je neizmerna. Nekatere morske živali pa se lahko prisesejo s tako silo, da se zdi kar nerazumljiva. Neka mala školjka, katere oblika nas spominja na kitajski klobuk, se prisese s silo, ki je dvatisočkrat večja od njene teže. Rekord glede tega pa imajo orjaške hobotnice, največji mehkužci, kar jih živi. Nekatere imajo svoje lovke dolge tudi po deset metrov in debele do četrta metra. Te lovke, ki so jih same mišice, so na spodnji strani pokrite s prisesalnimi izrastki. Odrasla hobotnica ima lahko tudi do 2000 takih izrastkov in kamor se prisese, je žive ni več mogoče odtrgati.

Pravi orjaki glede moči v primerjavi s svojo velikostjo pa so tudi žuželke. Če bi človek imel na nogah tako močne mišice, kot jih ima n. pr. bolha, bi zlah-

jetje v rokah iste družine skozi štiri rodove.

ka preskočil štirinadstropno hišo. Neka ameriška mravlja se lahko z vso naglico vzpenja po drevesu in nosi pri tem v kleščah pajka, ki je dvakrat težji od nje. Znani ameriški prirodoslovec pa je nekoč opazoval afriško žuželko, ki ji pravijo "mravlja-lev," ko je iz svoje odprtine v zemlji vrgla kamenček, desetkrat težji od nje! Opazovali so tudi egiptovskega skkarabeja, ki je tvoril pol funta težko hreme, torej brele, ki je bilo 880-krat težje od njega. Ako bi hotel storiti isto n. pr. odrasel slon, bi si glede na svojo težo moral natovoriti kar srednje veliko bojno ladjo!

Spanje krepí in osvežuje!

Mnogi ljudje pravijo, da je spanec tat, ki nam kraje drago časa, saj nam odvzame skoraj tretjino življenja. Le redko kdo pa reče, da mu je žal za ure, ki jih je kar tako zabil. O tem ljudje le malokdaj razmišljajo, če pa že, smo presenečeni nad tem, kaj vse napravimo, da bi si skrajšali čas, ki ga ne prespimo. Toda — mar je spanec res tak ropar, če predehamo ure, kadar smo budni?

Spanec nam daruje energijo in obnavlja človeške moči. Star ljudski rek pravi, da mu navadno naložimo vse dnevne težave in skrbi. Hipnos, stari bog spanja, je velik dobrotnik, ki pravzaprav vedno le daje, nikoli pa ničesar ne jemlje. Mnoga življenjska vprašanja, ki se nam kajkrat zde neznosna, po okrepčujočem spanju niso več tako zapletena, niso več nerešljiva. — Govorica, da je treba vse najprej prespati, le ni tako nepomembna, kot se nam zdi, ko to povemo kar tjavdan. — Spanec jemlje trnjo ostrino, ublaži strasti in hladi preostre zahteve.

Koliko ljudi, ki vedrijo in oblačijo v javnem življenju, bi sprejemalo boljše odločitve, če bi jih pomiril osvežujoč spanec! Prav ti možje so nekajkrat žrtve začaranega kroga, ker jim vsakdanje delo krati nočni počitek, neprespane noči pa spet vplivajo na njihovo dejavnost.

Spanje je za človeka prav to, kar je za uro vsakdanje navijanje, je dejal Schopenhauer, ki je bil zagovornik izdatnega in okrepčujočega spanca. O tem je neke zapisal: "Spanje, to so obresti, ki jih dajemo Smrti. Ta bo zahtevala vračilo glavnice tem pozneje, čim točneje ji bomo plačevali izdatne obresti." Obresti je treba plačevati ob času. Ko slab plačnik spozna, da je pravzaprav sleparil, je po navadi že prepozno.

Določiti čas, potreben za počitek, je odveč, saj lahko vsak sam spozna, koliko ga potrebuje. Temu zaostuje pet ur, drugemu pa bi jih bilo deset premalo. Zdi se, da imajo odrasli ljudje težave s tem, kar ve vsak otrok in celo vsaka žival, sicer bi kaj lahko ugotovili, da spanje pred polnočjo bolj krepí kot po polnoči.

Kdor se je dobro naspal, bo tudi delovni čas boljje izkoristil. Hkrati z novim življenjskim načinom nam spanec podari dobro voljo. Če prideš spočit na delo, se ti ni treba bati, da hvališ dan pred večerom.

V spanju pridemo v tisti tajinstveni svet, ki v nas tke niti iz dežele sanj. Umetniki so že v davnih dneh predpostavljali spanec kot mladeniča s krili na senceh ali na plečih. V rokah je imel makovo steblo ali sanjski rog, iz katerega je stresal spanec na ljudi pod seboj. To je bil Thanatos, dvojček Smrti. Ponekod po svetu pa starši razlagajo otrokom, da je spanec peščen močiček, ki nam natresa pesek v oči, da jih zapremo in se zaziblujemo v sanjski svet.

Ženske dobljo delo

Iščemo žensko

Iščemo žensko, da bi bila tovarišica naši materi. Kličite EX 1-3431. (90)

MALI OGLASI

Sobe se oddajo

4 opremljene sobe s kopalnico se oddajo dvema zaposlenima moškima. Vprašajte na 1164 E. 61 St. ali kličite UT 1-2794. — (89)

Hiša naproday

Nova hiša, 4 sobni "brick veneer bungalow", dvojna garaža, dovoz, na lepem prostoru. 1870 Idlehurst Drive, blizu Beverly Hills Dr. Odprto v nedeljo od 2 do 6 pop. ali pokličite za setanek.

ROBICH CONSTRUCTION CO. RE 1-6230 (90)

Iščejo stanovanje

Zakonski par z 11-letno hčerko, iščeta 4 sobe z kopalnico, med E. 62 in E. 65 St., z najemnino do \$35 na mesec. Bi sami popravljali. Kličite EN 1-8028. (92)

Hiša naproday

Hiša s 7 sobami za eno družino je naproday na E. 71 St. in Superior Ave. okolici, plinsko gretje, lep vrt. Se lahko takoj vselite. Kličite HE-1-1518 po 4:30 zvečer. — (90)

Preša naproday

Vinska stiskalnica (za pol tona) z rjuho, sodi in mlinom. Vse v dobrem stanju. Zelo poceni. Kličite VU-3-5558 ali pa vprašajte na 4709 Lester Ave. (88)

Avto naproday

Proda se Dodge 1949, Coronet Club Coupe, v prvovrstnem stanju. Se mora prodati. \$595. Avto je na 6303 Edna Ave. Kličite po 6. uri EX 1-7943. — (88)

NA PRODAY

pohištvo za 5-sobno stanovanje, v zelo dobrem stanju, cene zelo zmerne; za dnevno sobo, za jedilnico, za spalnico in za kuhinjo. Kuhinjske potrebščine: hladilnik, štedilnik itd. — Oglasite se na 890-892 Rudyard Ave., tel KE-1-5108, po 6. uri zvečer. (89)

Hiša naproday

6 sob, v dobrem stanju na 17113 Neff Rd. Lastnik sam prodaja. Kličite KE-1-7332. (90)

Naproday

Dva bicikla s 3 kolesami po zmerni ceni. Kličite EX-1-3720. — (88)

Sobe se odda

Odda se 5 sob, zgorej, s kopalnico. Plinski furnez. Prednost imajo Slovenci. Vprašajte na 1123 E. 71 St. (88)

NA PRODAY

na Chatworth Drive, Beverly Hills, prijazna 6-sobna Colonial hiša, stopnišče v sredini; plinska kurjava, kamin (fireplace) za drva; umivalnica na 1. nadstropju, karpeterana, veranda omrežena, garaža priključena \$23,900.

Za podrobnosti vprašajte:

KOVAC REALTY

690 E. 185 St. KE 1-5030 (90)

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

MORJE

Za taka razpoloženja general Bonaparte ni imel časa, začutil je bodljav v srcu in je vihral naprej, celo ko je zgubil ljubezen svoje žene. Zdaj je bila njegova naloga naglo drveti preko Šlezije, zasledovati Ruse na Poljsko, izkoristiti neodločnost zaveznikov, z naglimi udarci zvezati omahujočega Habsburžana; da tega ni storil, je kasneje imenoval največjo napako svojega življenja. Zopet zadržuje generala cesarjevi pomisleki: v zaupnih pismih iz Pariza ne sliši drugega nego zahtevo po miru, zlasti pa "sem se odločil, prekiniti vrsto svojih zmag zaradi avstrijskega oboroževanja in zato ker sem želel pridobiti nekoliko časa." V početku junija sklene v Šleziji štetedensko premirje in da nasprotnikom časa, da se ra kongresih v Reichenbachu in v Pragi zedinijo do dobra.

Ali je morda v zmoti gleda razpoloženja omahljivih nemških knezov? Dobro jih pozna. Vse, "Saksi so prav tako nemški kakor vsi drugi in bi se najraje ravnali po pruskem zgledu, kralj mi je sicer zvest, ali četa ne zaupam... Nesramnost Avstrije je brezmejna. Z medenimi besedami mi skuša iztrgati Dalmacijo in Istro... Ni je bolj zahrbtna stvar od tega dunajskega dvora!

Če bi mu odstopil, kar zahteva, bi jutri zahteval Italijo in Nemčijo." Šele sedaj, ko spozna, da hoče Habsburžan pre-

stopiti k sovražniku, sprevidi, da je storil s svojo poroko napako, s katero ni ničesar pridobil, pač pa mnogo izgubil. Iz svojega patricijskega rodbinskega četa je sklepal na cesarskega. Zdaj se izvijajo njegovemu svobodnemu in v širjavi rojenemu srcu stari glasovi prezira in pred zaupnimi pričami se njegova beseda neprestano povrača k rojenim kraljem:

"Med temi ljudmi, ki so bili rojeni kot kralji, nimajo naravne vezi nobene moči. Interesi njegove hčere in njegovega vnuka ne premaknejo cesarja Franca niti za ped on računov njegovega kabineta. V svojih žilah nimajo krvi, marveč zamrzlo politiko! Ali niso res vsi ti kralji po božji in moji volji pravi pritlikavci? Moja obzirnost je bila nespametna? V Tilzitu bi jih bil lahko izbrisal — a bil sem velikodušen. Zgodovina bi me bila morala poučiti, da tako izrojene rodbine ne zasluži ne zvestobe ne zaupanja! Zdaj jim polni Anglija žepe z denarjem... Ali moja politika je boljša nego politika teh rojenih kraljev, ki ne pridejo nikoli iz svojih pozlačenih kletk!"

Cesar je kakor zagoden med same kneze, ki se ne upajo več z njim, a tudi še ne proti njemu; v tem spletkarskem ozračju so celo najbližji zaupniki — izdajalci.

Zato pokliče cesar Foucheja k sebi in mu označi njegovega "Bernadotta in Meternicha kot moja najhujša sovražnika. Vaš Bernadotte nam lahko neizmerno škoduje, če izda mojim sovražnikom ključ naše politike in taktiko naših čet... Stopilo mu je v glavo, da se mu laskajo legitimni vladarji!" Tu imate zopet malo besedico, katere mistika daje vsaj polovici Napoleonove zgodovine pobudo in nemir: nikoli ne bo znal premagati tihega drgeta, kadar govori o legitimnih; včasih ga navdaja do njih prezir, včasih zavist; naj jih posnema ali žali, srce tega parvenija se bo zmeraj vznemirjalo zaradi vprašanja o pokolenju.

Namestu, da bi prisluhnil klicu naroda, ki že udarja vladarjem čez glave, škodoželjno opazuje mešetarjenje med kabineti: kako Anglija skopari z denarno podporo Prusiji, kako se Aleksander in Franc sporazumeta, da bosta oslabila svojega zaveznika, pruskega kralja, kako ta iz strahu pred prevratom razpusti navdušeno domobranstvo, kako odriva od vodstva Scharnhorsta, ki je najdrznejši, in Steina, ki je najumnejši; kako odstavi in prežene Schleiermacherja, ker v pogumnem govoru izpove čuvstvo vsega naroda. In cesar pošlje Foucheja s tajno misijo, skoraj bolj kot špiona na praški kongres.

Med tem ko si je sam z dvema zmagama odkrepil pozicije, je Wellington v španski bitki pri Vittoriji uničil Josepovo armado. Joseph je pobegnil in ko vladarji na praškem kongresu zvedo, da Anglija lahko vdre v francoske južne province, jih škodoželjnost kmalu naredi besne: "Samo on je vsega kriv! piše v Pariz. Angleška poročila pričajo, kako bedasto je poveljeval.

To je brez primere! Seveda ni vojak, toda odgovornost nosi prav tako, in izvajati poklic, ki mu nisi kos, je največja napaka... Moja trdna volja je,

pojasnite kralju, da ne sme do mojega povratka sprejemati nikogar... Sicer bo zopet njegova hiša v Parizu središče vseh splek, moral ga bom zapreti, kajti moja potepušljivost je pri kraju. Ni me volja, da bi se še nadalje izpostavljal nevarnostim zaradi obzirov na bedake, ki niso ne vojaki ne politiki!"

Najstarejši brat in zaupnik — in cesar se ga mora bolj bati kot zasebnika v gradu pri Parizu nego kot kralja v Madridu! Ali ga bo naposled izmodrilo, ali ga bo po tem izbruhu pustil pri miru? Komaj. Kajti mali Jerome ima spet svojo armado in uganja svoje norčije: neke mu generalu spremeni smer pohoda in pripomni, da to odreja v cesarjevemu imenu. Cesarju pride stvar prekasno na uho: "Vašega ravnanja, ki mu ne maram dati določnejšega imena, ne bom več trpel! Če si še enkrat dovolite podobno prevaro, bom v dnevnem povelju razglasil vsem četam, da Vaša beseda ne velja več... Na ta način lahko zmedete pohod vsej armadi. To je več kot sleparija!"

Kmalu nato popade Junota, enega izmed najstarejših cesarjevih tovarišev, megalomanija. Ko izgubi bitko v Iliriji, skoči skozi okno. Bourrienne, katerega je nekoč odslovil zaradi denarnih nerednosti in ga določil za poslanika v Hamburgu, zagreši tudi tam poneverbo in mora s svojega mesta "in če se bo še kedaj drznil vtikati nos v javne zadeve, ga bom dal zapreti in bom od njega izterjal vse, kar je ukradel v Hamburgu." Bernadotte, najzvestej-

ši, pa se resnično izkrcra s svojimi Svedi v Pomeraniji. Pregovoril je zaveznike k odporu in bo prevaral tudi nje. Tem se bo kmalu pridružil še cesarjev smrtni sovražnik: general Moreau, ki je moral po zaroti v pregnanstvo, je na poti k francoskim sovražnikom in si bo hkratu z Bernadottom stekel slavo, da se je boril zoper svojo domovino.

V tem položaju, ko je doslovno obdan s sovražniki in ko je preveč previden, da bi izrazil svoje zmage, a zopet premočan, da bi pristal na vse, kar nasprotniki zahtevajo za mir, poseže cesar po svojem starem sredstvu in povabi Metternicha k sebi v Draždane: skuša si ga pridobiti s sugestijo. Razgovor, ki je po Napoleonovi navadi trajal brez premora devet ur, ni prinesel cesarju koristi, pač pa je potekel zelo poučno za nas.

Cesar stoji sredi svoje sobe, opasan s sabljo, s klobukom pod pazduho in pričakuje ministra. Ko Metternich vstopi, ga povpraša po tustu, nakar takoj preide v naskok:

"Torej hočete vojno? Dobro, imeli jo boste. Pri Lutzenu sem pobil Pruse, pri Bautzenu Ruse. Tudi vi bi radi prišli na vrsto. Lepo. Na svidenje na Dunaju. Ljudje so nepoboljšljivi. Trikrat sem cesarju Francu vrnil prestol, obljubil sem mu mir do smrti, se poročil z njegovo hčerjo. Takrat sem si rekel, da delam neumnost, toda zgodilo se je, danes mi je žal."

Kakor je podoba, ni posebno čvornljivo razpoložen in govori z zastopnikom svojega tasta, ki

ga hoče pridobiti, suroveje, nego je govoril z njim samim po bitki pri Austerlitzu. Minister govori o svetovnem miru, ki da je mogoč samo, če je cesar voljan omejiti svojo moč: Varšavo carju, Ilirijo Habsburgu, mestom Hanse neodvisnost, Prusijo povečati.

"Torej zahtevajo od mene, naj se onečastim! Rajši umrjem, nega do bi odstopil ped svesta! Vaši rojeni kralji so lahko dvajsetkrat tepeni, vendar se lahko zmeraj spet vračajo v svoje prestolnice. Jaz sem sin sreče, meni je to nemogoče! Moja oblat ne bo preživela dne, ko ne bom več močan, ko se me ne bo treba več bati... Vse mi je vzela zima, samo časti ne... Zdaj imam novo armado, ogledite si jo, odredil bom pregled!" To je zopet ves ponos rojenega vojaka nasproti rojenim kraljem, to je general Bonaparte. In ko minister trdi, da si prav njegova armada želi miru, mu seže cesar z o-

supljivo odkritostjo v besedo: "Ne armada, moji generali! žele mir! Nobenih generalov nimam več, moskovska zima jih je demoralizirala, najhrabrejši so jokali kakor otroci. Pred štirinajstimi dnevi bi bil lahko še sklenil mir, po dveh zmagah ga ne morem več."

"Evropa in vi, Sire," odvrne

CLOVER DAIRY

JOSEPH MEGGLICH in SINOVI

Slovenska mlekarina VSI MLEČNI IZDELKI

Dovajamo na dom Točna postrežba Se priporočamo 1003 E. 64 St. EN 1-4228

KADAR NAMERAVATE KUPITI ALI PRODATI HIŠO, TRGOVINO pokličite za zanesljivo in točno postrežbo:

JOHN ROZANCE

LAKELAND REALTY CO. 15604 Waterloo Rd. KE 1-6681

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHISTVOM 1053 EAST 62nd ST. HEnderson 1-2088

URADI V COLLINWOODU: 17002-10 LAKE SHORE BLVD. KEnmore 1-5890 15301 WATERLOO ROAD KEnmore 1-1235

Naznanilo in Zahvala

Žalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla ljubljena soproga in mati

Mary Roitz

rojena KRAŠOVEC

ki je previdena s svetimi zakramenti zaspala v Gospodu dne 4. aprila 1954.

Pokojna je bila rojena dne 9. junija 1882 v vasi Borovci, župnija Velike Lašče.

Pogreb se je vršil dne 7. aprila iz pogrebnege zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo z asistenco je daroval Rev. Louis B. Baznik ob asistenci Rev. Jos. Varga in Rev. Victor N. Tomc. Po pogrebnih sv. maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Zahvala Rev. L. B. Bazniku, Rev. Vargi in Rev. V. Tomcu za sv. mašo in asistenco.

Na tem mestu se iskreno zahvalimo vsem, ki so poklonili ob krsti pokojne toliko lepih vencev ter jo okrasili, ko je počivala na mrtvaškem odru in ji tako izkazali zadnjo čast.

Enako se zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše drage pokojnice.

Hvala lepa vsem, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile ter mnogim omogočili, da so se udeležili pogreba.

Zahvala vsem, ki so prišli pokojnico kropiti, ko je počivala na mrtvaškem odru ter molili za mir in pokoj njene duše. Posebej še zahvala onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti sv. maše ter spremili pokojnico vse do njenega groba.

Zahvala društvu sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J. ter oltarnemu društvu sv. Vida za vso pomoč in naklonjenost in pa ker so članice molile ob krsti sv. rožni venec.

Zahvala pogrebni zavodu Anton Grdina in Sinovi za tako vzorno vodstvo pogreba ter vso poslugo, ki so nam jo dali.

Končno zahvala vsem, ki so nam kaj dobrega storili ob tej uri žalosti; vsem naš iskreni: Bog plačaja.

A Ti, ljubljena soproga in mati. počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda; duši Tvoji pa večni mir. In Bog Ti daj sveti raj, da uživala bi ga na vekomaj. S to željo se poslavljamo ter kličemo: Na svidenje nad zvezdami.

Tvoji žalujoči:

JOSEPH ROITZ, soproga ESTELLA, hči

V stari domovini zapuša sestro FRANCES PAVLIČ; dva njena brata pa sta umrla tukaj

Cleveland, Ohio, 5. maja 1954.

VIJOLINA IZ VŽIGALIC — Fritz Meng, 42-letni usnjak iz Homburga na Nemškem, je izdelal vijolino iz samih lesenih vžigalic in pravi, da bo imela gotovo vsaj tako lep glas kot slovite Stradivarijeve vijoline. Za delo je porabil 364 ur in ugradil v instrument 8.000 vžigalic.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0625

For your VACATION welcome to CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE DOMINIK and AGNES KRASOVEC, Prop. Rt. 1, Box 175 Edwardsburg, Michigan Phone 9126 F5

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNE SOPROGE IN SKRBNE MATERE

Theresa Trobentar

ki je preminula dne 5. maja, leta 1951

Tri leta so minila že, odkar si šla od nas, pa svež spomin na Tebe je, kot bil je v prvi čas.

Tvoj duh dobrotni z nami biva, čeprav Te ruša nam zakriva, življenja težke, grenke dni, spomin na Tebe nam vedri!

Žalujoči:

SOPROG IN OTROCI

Cleveland, O., 5. maja, 1954.

minister in samo načne problem, "se ne bosta sporazumela. Vaši mirovni sklepi so bili sama premirja, uspehi in porazi vas z enako silo tirajo k novim vojnarn. Zdaj se bo borila zoper vas vsa Evropa." Cesar se zlobno nasmeje:

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborna zdravila da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD. KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršimo po pošti tudi za Cleveland

Popravimo ogrodja in fenderje na vašem avtomobilu

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave. EN 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

V blag spomin

DEVETE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNE SOPROGE IN SKRBNE MATERE

Agnes Urbanic

k. je zapustila svoje drage in mirno za vedno zaspala 5. maja 1945

Devet let Te zemlja krije, truplo v grobu že počiva, nam pa je težko pri srcu, po licu solza nam drsi.

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči, tam solnce sreče Ti neugasne, ker resnice solnce ne stemi.

Žalujoči ostali:

ANTON URBANIC, soproga ANTHONY in JOSEPH, sinova

Cleveland, Ohio, 5. maja 1954.

V blag spomin

ČETIRTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA SOPROGA IN OČETA

Matt Kastelic

ki je preminul dne 5. maja 1950

Stiri leta že minulo je, ko trpljenje Tvoje se končalo, preselil v neskončne se višave, počivaš v grobu zdaj mirno.

Blag spomin na Tebe, dragi, do konca živel bo med nami, težka res bila je ločitev, a enkrat vesela bo združitve.

Žalujoči tvoji:

SOPROGA in OTROCI

Cleveland, Ohio, 5. maja 1954.